III ЕТАП ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УЧНІВСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ІСТОРІЇ
(ЛЬВІВ, 27–28 СІЧНЯ 2018 Р.)
ЗАВДАННЯ ДЛЯ УЧНІВ 10 КЛАСУ

Відповіді на перші чотири завдання пишуться в зошиті, на решту – у місцях для відповідей на цьому листку

1. Описове завдання: До сьогодні в Україні тривають дискусії про витоки університетської традиції в різних містах: чи починати її від заснування шкіл, чи від привілеїв про надання їм статусу університетів. А яка Ваша думка з цього приводу? На підставі конкретних фактів охарактеризуйте особливості заснування університетів на українських землях (*0–10 балів*).

2. Описове завдання: 1890–1914 роки в історії Європи (Франції, Великої Британії, Німеччини, Австро-Угорщини та інших країн) відомі як "Прекрасна епоха" (французькою – "*Belle Époque*"). Поміркуйте і вкажіть, що дало підстави окреслити цей період таким терміном? Визначіть характерні риси "Прекрасної епохи" та проілюструйте їх конкретними фактами (*0–10 балів*).

3. Дайте визначення термінів (*0–9 балів*):
1) "Велика хартія вольностей"; 2) "Золота булла"; 3) "Конституція 3 травня 1791 р.".

4. Охарактеризуйте зазначені історичні постаті (*0–9 балів*):
1) Юрій Рогатинець; 2) Юрій Немирич; 3) Юрій Кульчицький

5. Встановіть відповідність між твором та його автором (*0–4 бали*).

1) "Про суспільну угоду, або Принципи політичного права"	а) Вольтер
2) "Кандід, або Оптимізм"	б) Жан-Жак Руссо
3) "Здоровий глузд"	в) Томас Пейн
4) "Про дух законів"	г) Шарль Луї де Монтеск'є
	д) Дені Дідро

Відповідь: 1. _____ ; 2. _____; 3. _____ ; 4. _____.

6. Вкажіть гетьманів, чиї герби наведено (*0–8 балів*):

Відповідь: _____ _____

Відповідь: _____ _____

Відповідь: _____ _____

Відповідь: _____ _____

7. Вкажіть назву зображеної будівлі та чим вона відома в історії України (*0–3 бали*):

Відповідь:
_____
_____
_____
_____
_____
_____

8. Визначіть особу, про яку йдеться (*2 бали*): Народився 1845 р. у містечку Гримайлові (нині смт Гусятинського р-ну Тернопільської обл.). Навчався у Генеральній греко-католицькій духовній семінарії у Відні (духовна освіта допомогла йому перекласти, разом з Пателеймоном Кулішем та Іваном Нечуєм-Левицьким, Біблію українською мовою). Студіював технічні науки у Віденському університеті. У 1876 р. у Страсбурзькому університеті захистив докторську дисертацію на тему "Залежність внутрішнього тертя газів від температури". З 1884 р. викладав у Німецькій вищій технічній школі у Празі (був її ректором). Міг стати першим лауреатом Нобелівської премії з фізики. Помер 1918 р. у Празі, де й похований.

Відповідь: _____

9. Встановіть хронологічну послідовність подій (*3 бали*).

а) Битва під Ґрюнвальдом.
б) Звільнення Орлеана військами Жанни д'Арк.
в) Битва під Оршею.
г) Битва на Альті.
д) Битва під Азенкуром.

Відповідь: 1. _____ ; 2. _____; 3. _____ ; 4. _____; 5. _____.

10. Вкажіть зайве для даного логічного ряду положення. Свій вибір поясніть (*0–2 бали*).

1) Зевс; 2) Юпітер); 3) Велес;
4) Одін; 5) Перун; 6) Ра.

Відповідь:
_____
_____
_____

11. Вкажіть джерело, уривок з якого наведено (*2 бали*): "Ось як вони діють: закохана дівчина заходить до хати батьків парубка [якого любить], коли сподівається застати вдома батька, матір і самого обранця. Зайшовши до покою, вона каже: «Помагай Біг» [Pomagabog], що [по-нашому] означає: «Нехай благословить вас Господь». Це є звичним вітанням, яке промовляють, заходячи до чиєїсь господи. Сівши, вона вихваляє того, хто вразив її серце, і звертається до нього так: «Іване [Ivan], Федоре [Fedur], Дмитре [Demitre], Войтку [Woitek], Микито [Mitika]» і т. д., тобто, називає його одним із згаданих вище імен, які тут найбільш поширені. «Я помітила, дивлячись на твоє обличчя, певну доброзичливість [до мене], яка свідчить, що ти зможеш дбайливо опікати і любити свою жінку; твої чесноти дозволяють сподіватися, що ти станеш добрим господарем [gospodorge]. Ці твої хороші риси схилили мене уклінно просити, аби ти взяв мене за жінку»".

Відповідь: _____

12. Розв'яжіть хронологічне рівняння (*0–6 балів*).

Проголошення Української Держави Павла Скоропадського – Початок революції у Нідерландах, відомої як Вісімдесятирічна війна + Проголошення Петра Дорошенка гетьманом "обох берегів Дніпра" – Проголошення Барської конфедерації + Похід Петра Конашевича-Сагайдачного на Москву = Подія з історії України.

Відповіді	**Рік**
Проголошення Української Держави Павла Скоропадського	_____
Початок революції у Нідерландах, відомої як Вісімдесятирічна війна	_____
Проголошення Петра Дорошенка гетьманом "обох берегів Дніпра"	_____
Проголошення Барської конфедерації	_____
Похід Петра Конашевича-Сагайдачного на Москву	_____
Подія з історії України	_____

13. Вкажіть терміни, які відповідають наведеним визначенням (*0–3 бали*).

1) Від давньогрецького – поставлення хреста. Право підпорядкування юрисдикції не місцевого ієрарха, а безпосередньо патріарха.

Відповідь:
_____

2) Від латинського "*parte paternitatis*" – той, що не належить до цеху.

Відповідь:
_____

3) Від латинського "*juridicus*" — судовий. Частина території міста з маґдебурзьким правом, яка належала Церкві чи світському власникові (магнату, шляхтичу) та не підпорядкувалася міській владі.

Відповідь:
_____

14. До вказаної дати доберіть по одній події з історії України та всесвітньої історії (*0–4 бали*).

Події з історії України	**Рік**	**Події зі всесвітньої історії**
1.	1199	1.
2.	1492	2.
3	1775	3.
4	1861	4